

„Jaka jest nasza wizja Europy?“

Warszawa, 10 maja 2008

W dniu 10 maja odbyła się, w ramach zorganizowanych przez **Fundację im. Friedricha Eberta** warsztatów na temat „**Jaka jest nasza wizja Europy?**”, dyskusja premiera kraju związkowego Brandenburgii, Matthiasa Platzecka, z młodymi przedstawicielami kadr kierowniczych z krajów Europy Środkowo-Wschodniej. Kluczowym zagadnieniem były możliwości działania, jak i wizje młodych naukowców, przedstawiciele kadr kierowniczych i polityków z Bośni i Hercegowiny, Bułgarii, Chorwacji, Macedonii, Polski, Rumunii, Słowacji i Republiki Czeskiej odnoszące się do rozwoju Europy.

W nawiązaniu do konferencji z udziałem przewodniczącego SPD, Kurta Becka, która odbyła się poprzedniego dnia, poruszono następujące tematy:

- *Polityka społeczna państw wobec wyzwań globalizacji*
- *Europejski Model Socjalny: Sukces reform - nasze doświadczenia*

Dyskutowano również na tematy takie jak: rola państwa w XXI wieku, opiekuńcze państwo socjalne, jak pogodzić życie rodzinne z pracą zawodową, jak również na temat wymagań i struktur przyszłego systemu szkolnictwa.

Punkty kluczowe dyskusji to:

Eurosceptycyzm

Komentarze uczestników pokazały, że poza granicami Unii Europejskiej, jak na przykład na Bałkanach lub w Macedonii, eurosceptycyzm się nasila. Również uczestnicy z nowych krajów członkowskich, przykładowo z Republiki Czeskiej, wyrazili sceptycyzm. Powody jednak są zróżnicowane. Obywatele Bośni i Hercegowiny są zawiedzeni wolnym tempem zbliżenia się do Unii i krytykują europejskie wysiłki skierowane ku ich krajom sąsiedzkim, jak na przykład Serbii. Czechi przystąpiły już do Unii i obecnie muszą zmierzyć się z takimi wyzwaniami jak „stare” kraje członkowskie. Widoczna i zasługująca na krytykę jest redukcja oferty świadczeń socjalnych.

Sprawiedliwość socjalna

Uczestnik z Rumunii podkreślił dużą rolę rozwoju ekonomicznego w krajach mniej rozwiniętych. „Sprawiedliwość” łatwiej jest wprowadzić na agendę bardziej rozwiniętych zachodnich krajów Unii. W państwach, które pozostają jeszcze w tyle, taka możliwość niemalże nie istnieje. Tutaj najważniejsze jest wspieranie konkurencyjnej gospodarki. Premier Brandenburgii kontrargumentował podkreślając, że od samego początku istotne jest wspieranie zarówno rozwoju i sprawiedliwości gospodarczej jak i socjalnej. Niemcy są smutnym przykładem zaniedbania takiej polityki, co doprowadziło do konieczności przeznaczania obecnie milionów euro na naprawę tej sytuacji.

Zabezpieczenie bytu / Rola państwa

Uczestnik z Bułgarii wyjaśnił, iż w jego kraju obserwuje się zjawisko podobne do opisanego przez Matthiasa Platzecka w kontekście polityki komunalnej w Niemczech. Po tym, jak w ubiegłych latach wiele zadań komunalnych przekazano do firm prywatnych, obecnie znowu państwo ma przejąć te zadania, bowiem firmy prywatne nie sprawdziły się w tej roli. Jednocześnie Bułgaria przyłączyła się do trendu panującego w innych krajach Europy Środkowo-Wschodniej, mianowicie niskich stawek podatkowych. Rząd socjaldemokratyczny zmniejszył podatek do 10%. Jest to bardzo niska stawka i wątpliwe jest, czy pozwoli ona na realizację zadań socjalnych. Bardzo prawdopodobne wydaje się, że obecny rząd za tę decyzję straci poparcie wyborców i tym samym władzę po następnych wyborach. Należy jednak zaznaczyć, że od czasów transformacji w Bułgarii żaden rząd nie został wybrany dwukrotnie. Kolejnym znaczącym wyzwaniem dla rządu bułgarskiego jest opanowanie zjawiska korupcji.

Lewica w Polsce

Na temat „Lewica w Polsce“ polscy uczestnicy wypowiedzieli się następująco: W Polsce panuje duża niechęć do pojęcia „lewica”. Socjalizm jest rozumiany w kategoriach powrotu do dawnych czasów, a to negatywne nastawienie wobec lewicy często związane jest z doświadczeniami Polaków nabytymi w czasie dawnych rządów lewicowych. Sceptycyzm wobec społecznych wartości lewicy jest jednak oceniany jako szczególny przypadek, występujący tylko w Polsce.

W Polsce należy poprawić dialog społeczny i współpracę partnerów społecznych. Prowadzenie debaty społecznej jest utrudnione ze względu na brak zainteresowania ze strony mediów. Polacy uważają, że ich lewica obecnie przeżywa kryzys.

Wymagania i struktura przyszłego systemu szkolnictwa

Wszyscy uczestnicy byli zgodni co do stwierdzenia, iż istnieje potrzeba zabezpieczenia dostępu obywateli wszystkich warstw społeczeństwa do szkół wyższych i edukacji. Podjęto próbę odpowiedzi na pytanie: „Do jakich rodzajów szkół, do jakiej ich jakości należy dążyć?”. Ponadto zauważono, iż w dziedzinie państwowego szkolnictwa wyższego w Unii niezbędne jest wzajemne konkurowanie szkół wyższych.

Celem tej burzy mózgów było uchwycenie tematów związanych z przyszłością Europy i mających znaczenie dla młodych przedstawicieli kadr kierowniczych z krajów Europy Środkowo-Wschodniej, aby uzyskać obraz nastrojów panujących w tych krajach. Ponadto miała ona być pomocna w ustaleniu tematów przyszłych debat. Kolejne spotkanie tego cyklu zaplanowano jeszcze na ten rok i ma się ono odbyć w Niemczech.

(Sylvia A. Niewiem, Fundacja im. Friedricha Eberta Warszawa, maj 2008)